

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๑๑๕๕๖

กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และการสมัครเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรมสารเจนีวา ค.ศ. ๑๙๙๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๘๗๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และการสมัครเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรมสารเจนีวา ค.ศ. ๑๙๙๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และการสมัครเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรมสารเจนีวา ค.ศ. ๑๙๙๙ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิบัตรของไทยมีความทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. สำหรับการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่มีการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้ขอรับสิทธิบัตรระบุแหล่งที่มาและยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตก่อนการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นและข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ มาพร้อมกับการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่มีการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น มีข้อเสนอแนะใน ๒ ประเด็น คือ

๑.๑ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีระบบในการจัดเก็บเอกสารแหล่งที่มาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์ให้สมบูรณ์ ผู้ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตร อาจมีความล่าช้าในการจัดเตรียมเอกสารดังกล่าวพร้อมกับคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร จึงควรพิจารณากำหนดระยะเวลาผ่อนผันการจัดส่งเอกสารดังกล่าว เช่น ๖ เดือน หรือ ๑ ปี หลังจากที่มีการกำหนดใช้พระราชบัญญัติสิทธิบัตรฉบับแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตร

๑.๒ ในทางปฏิบัติอาจเกิดความล่าช้าในการออกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตก่อนการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ที่ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีการทำความเข้าใจร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการออกเอกสารดังกล่าว เพื่อมิให้ผลประโยชน์ล่องหนการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตร

๒. ร่างกฎหมายนี้แก้ไขจากการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร เป็นการจัดแจ้งการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ซึ่งต้องมีการแจ้งข้อมูลตามที่กฎกระทรวงจะกำหนดต่อไปในอนาคต ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และหากมีได้จัดแจ้ง มีผลให้ไม่สามารถยกสัญญาเป็นข้อต่อสู้กับบุคคลภายนอก (หมายเหตุ: พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ต้องนำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรไปจดทะเบียนต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ มิฉะนั้นสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ เป็นโมฆะ) ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการอนุญาตให้สิทธิอย่างคล่องตัวและกว้างขวาง จึงควรพิจารณาลดขั้นตอนการจดทะเบียนหรือจัดแจ้งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรลง เนื่องจาก

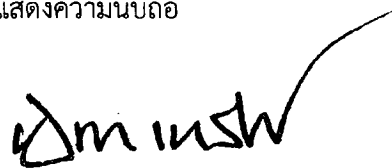
๒.๑ สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรเป็นความตกลงเชิงธุรกิจตามบริบทของธุรกรรมและตลาดผลิตภัณฑ์/บริการ จึงควรเป็นไปตามการเจรจาตกลงของคู่สัญญา ซึ่งในประเด็นความกังวลเรื่องเจ้าของสิทธิผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิอาจกำหนดข้อสัญญาที่จำกัดการแข่งขันไม่ชอบธรรมนั้น พระราชบัญญัติสิทธิบัตร และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร ได้กำหนดเรื่องข้อสัญญาที่จำกัดการแข่งขันไม่ชอบธรรมไว้แล้ว และคู่สัญญาสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายฟ้องร้องต่อศาลให้ข้อสัญญานั้นเป็นโมฆะได้

๒.๒ การจัดแจ้งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร ยังคงก่อให้เกิดภาระในการดำเนินการแก่เจ้าของสิทธิบัตรผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิและผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิที่จะต้องแจ้งข้อมูลตามที่กฎกระทรวงจะกำหนดต่อไปในอนาคต โดยคู่สัญญามีได้รับประโยชน์เพิ่มเติมจากการจัดแจ้งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร เพราะคู่สัญญาสามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร เรื่องข้อสัญญาที่จำกัดการแข่งขันไม่ชอบธรรม

๒.๓ ในกรณีที่กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า การจัดแจ้งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร จะสามารถช่วยเหลือเจ้าของสิทธิผู้อนุญาตและผู้รับอนุญาตที่ประสงค์จะให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ช่วยพิจารณาข้อสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่จำกัดการแข่งขันไม่ชอบธรรม อาจกำหนดให้การจัดแจ้งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตร เป็นเพียงทางเลือกในการดำเนินการสำหรับบุคคลดังกล่าว โดยไม่มีผลต่อการยกสัญญาเป็นข้อต่อสู้กับบุคคลภายนอก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม